

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 460/2024-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej PP & Co, s.r.o., Pribinova 20, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B2-8C/45/2020 takto

r o z h o d o l :

- Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B2-8C/45/2020 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje** v konaní sp. zn. B2-8C/45/2020 konať bez zbytočných prieťahov.
- Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 500 eur**, ktoré **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom mestského súdu, na ktorý od júna 2023 prešiel výkon súdnictva z Okresného súdu Bratislava II. Žiada finančné zadosťučinenie 5 000 eur.

2. Sťažovateľka sa proti dvom žalovaným žalobou z marca 2020 domáha náhrady škody a nemajetkovej ujmy, ktorá jej bola spôsobená pri operácii očí na klinike žalovaného 2, kde zdravotnú starostlivosť poskytuje žalovaný 1. Prvé pojednávanie sa konalo v októbri 2022 a posledné pojednávanie sa uskutočnilo v auguste 2023. Pojednávanie nariadené na november 2023 bolo z dôvodov na strane súdu zrušené. Sudca, ktorému bola vec pridelená, sa funkcie sudcu vzdal ku koncu februára 2024. Na žiadosť sťažovateľky o nariadenie pojednávania z apríla 2024 mestský súd nereagoval. Vec bola 9. mája 2024 pridelená novej sudkyňi, ktorá 19. septembra 2024 nariadila pojednávanie na 20. november 2024.

3. Sťažovateľka považuje celkovú dĺžku konania za neudržateľnú. Cituje z rozhodnutí ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva. Svoju vec nepovažuje za skutkovo a právne mimoriadne zložitú, nijak neprispela k predĺženiu konania a urgovala postup súdu. Priznanie finančného zadostučinenia odôvodňuje dĺžkou konania a osobitným významom rozhodnutia v jej veci.

4. Mestský súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že dĺžku konania ovplyvnila potreba prekladov listín do nemeckého jazyka a zabezpečenia tlmočníka na pojednávania. Uviedol, že nová zákonná sudkyňa nariadila pojednávanie až na november, keďže sa potrebovala oboznámiť s vecou. Skonštatoval, že okrem krátkeho obdobia nečinnosti pred nariadením prvého pojednávania a potom v súvislosti so vzdaním sa funkcie pôvodného zákonného sudcu súd konal plynule. Mestský súd dodal, že z dôvodov na strane sťažovateľky boli odročené dve pojednávania.

II.

5. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02).

6. Náhrada škody a nemajetkovej ujmy v dôsledku nesprávneho poskytnutia zdravotnej starostlivosti tvorí bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Po procesnej stránke je konanie zložitejšie z dôvodu potreby prekladov listín a účasti tlmočníka na pojednávaniach. Nejde však o skutočnosť, ktorá by mohla podstatne prispieť k predĺženiu konania. Súd aj napriek týmto prvkom musí zabezpečiť taký procesný postup, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty strán. Ani dve žiadosti sťažovateľky o odročenie pojednávania neospravedlňujú, že o jej žalobe nie je ani po viac ako štyroch rokoch od začatia konania rozhodnuté.

7. Rozhodujúci bol postup okresného súdu, ktorý prvé pojednávania nariadil po vyše dva a pol roku od začatia konania a do podania ústavnej sťažnosti od posledného pojednávania uplynulo takmer 14 mesiacov bez akéhokoľvek úkonu smerujúceho k rozhodnutiu o žalobe sťažovateľky. Mestský súd ani po vyše štyroch rokoch od začiatku konania nevydal ani jedno rozhodnutie vo veci a konanie je stále v stave predkladania dôkazov. Preto v dohľadnej dobe ani nemožno predpokladať jeho právoplatné skončenie. Postup okresného a následne mestského súdu vykazuje prvky zbytočných prietáhov. Preto bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavnej sťažnosti vyhovené a vyslovené, že postupom mestského súdu boli porušené ústavné práva sťažovateľky s tým, že mestskému súdu bolo prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov.

8. Cieľom finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade. S prihliadnutím na celkovú dĺžku konania, postup súdu a význam sporu pre sťažovateľku bolo jej podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadost'učinenie 1 500 eur s tým, že vo zvyšku nebolo jej návrhu vyhovené.

9. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľky odôvodňuje, aby jej mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením advokátom. Ich výška bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 343,25 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 13,73 eur) zvýšené o daň z pridanej hodnoty, pretože advokátka sťažovateľky je platiteľom dane z pridanej hodnoty, predstavuje 856,75 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2024

Robert Šorl
predseda senátu